

FÁMY

FAKTA

Zemědělské dotace (nejen) v koncernu AGROFERT

Vážené dámy, vážení pánové,

s tématem dotací v zemědělství jste se v médiích už určitě setkali. A možná nejen tam – pokud sami hospodaříte, tak o dotační zemědělské politice EU a ČR jistě neslyšíte poprvé. Koncern AGROFERT bývá médií často vykreslován jako uskupení firem, které z dotací žije. Při ohýbání pravdy však z příběhu uniká jeho podstata. Záměrně? Možná, kdo ví. Média jako by nezajímalo, že na hektar obdělávané půdy může stejnou podporu čerpat sedlák Nováček i koncern AGROFERT. Rozdíl je jen v rozloze zemědělských ploch, o které se sedlák či AGROFERT starají. Je pravdou, že AGROFERT obhospodařuje přes 100 tisíc hektarů půdy, což je pro srovnání zhruba dvojnásobná rozloha Prahy. To skutečně není málo. Ne všechna půda je ovšem ve vlastnictví naší společnosti. Většinu, více než 85 % rozlohy, máme pronajatou. Majitelům za ni tedy platíme nájem.

I díky tomu neleží česká zemědělská půda ladem, což by se bez péče našich zemědělců možná stalo. Velká rozloha krajiny, o níž se staráme, nám umožňuje lépe plánovat zemědělskou výrobu a můžeme se též více věnovat moderním technologiím. Ty jsou šetrnější k půdě a životnímu prostředí, přinášejí lepší životní podmínky chovaným zvířatům či usnadnění práce našim zemědělcům. To ve svém důsledku znamená nižší nároky na vstupní suroviny, úsporu pohonných hmot, energií nebo vody. Zdá se vám to jako moc pozitivní téma? Ano, máte pravdu. Proto se do médií asi nedostane a z dotací a jejich příjemců se dělá strašák veřejnosti. Proto jsme připravili tuto brožuru. Chceme vysvětlit, co zemědělské dotace pro české hospodáře znamenají, jak se počítají a jak se dotýkají koncernu AGROFERT.

Andrej Babiš

Proslýchá se, že...

„AGROFERT bere největší zemědělské dotace. Malí zemědělci na něco takového nemají vůbec nárok.“

Základ nárokových dotací na plochu zemědělské půdy je pro všechny stejný. Rodinná farma má na jeden hektar stejnou dotaci jako podnik o výměře 10 000 ha. Čím větší podnik, tím naopak nižší dotace. Nad 1 140 ha plochy je pokles o 5 %. U plateb LFA¹ dostává podnik s plochou nad 300 ha o 10 % nižší sazbu, nad 2 500 ha plochy je snížení částky dotace už ve výši 30 %. Velké zemědělské podniky některé národní dotace ani čerpat nesmí – třeba dotaci na pojištění.

¹ LFA: zkratka pro Less Favourable Areas, tedy méně příznivé oblasti či oblasti s ekologickými omezením

„Dotace likvidují malé zemědělce. Zůstanou pak jen ti velcí.“

Zemědělství v České republice je různorodé s malými i velkými zemědělci. Dotace pomáhají zemědělství jako celku obstát ve světové konkurenci. Zemědělství je základem státu, garantuje bezpečí národa, chrání ho před výkyvy na světových trzích a dává lidem práci i potraviny. Evropa se nyní zaměřuje na rozvoj venkova, menší a mladé zemědělce. Velký důraz je kladen i na vztah k životnímu prostředí a ochranu zdrojů, což je dalším plusem pro menší zemědělce.

„AGROFERTu za poslední 2 roky ohromně stouply subvence na zemědělskou činnost. A na ostatní zemědělce se už nedostalo.“

Nárokové dotace klesají či rostou podle velikosti zemědělské plochy. Společnosti AGROFERTu se v roce 2006 staraly o 13 tisíc hektarů, ale v roce 2015 už o víc než 100 tisíc hektarů. Zemědělské společnosti AGROFERTu si přes 85 % půdy pronajímají. Rok od roku se dotace liší, v roce 2016 zřejmě čeká společnosti AGROFERTu snížení.

Proslýchá se, že...

„Dotace pro zemědělce zvyšují cenu potravin.
Mně v práci taky nikdo nedává nic navíc.“

Světová nabídka potravin je nejistá, nelze na ni spoléhat. Podpora zemědělství proto chrání občany. Ve světě se nevyrobí podle evropských standardů. Nelze vždy garantovat kvalitu, hygienu a nezávadnost potravin. Transport na velké vzdálenosti mnohdy není ani možný. A pokud ano – kdo zajistí třeba uchování potravin v chladu?
České zemědělství je péčí o českou krajinu. Bez zemědělců bude ležet ladem?
Bez zemědělství budeme závislí na dovozech potravin.

„Podpora našich zemědělců nemá smysl, když se sem stejně všechno dováží.“

Díky minulým vládám naši zemědělci dostávali 10 let nižší dotace než ti z původních členských zemí EU. Z našeho zemědělství se vytrácí přidaná hodnota – exportujeme suroviny a importujeme hotové výrobky. Opravdu chceme být závislí na dovozu?
U vepřového masa jsme se dostali jen na 40% soběstačnost. Zbytek musíme dovážet!
AGROFERT se řídí principem „z pole až na vidličku“ – z českých surovin vyrábíme české potraviny. Řemeslo a zkušenosti se neztrácí. Díky vyšším výkupním cenám masa u Kosteleckých uzenin se zatím nemusíme chodit dívat na českého vepře do ZOO.

„AGROFERT dostává na dotacích 10krát víc než dřív.
A na malé podniky zase nic nezbylo!“

Není to pravda. AGROFERT se v Programu rozvoje venkova (PRV) o dotace uchází, ale není jisté, že je dostane. Dotace není zisk! Jde o uhrazení části nákladů, většinou 30 %. Dotace jsou navíc vypláceny až po realizaci investice, nikoliv předem.
Byť podniky AGROFERTu chovají 4 % krav v ČR, tak se dotace pohybuje jen kolem 2 % z celkově schválených. U rostlinné výroby jde o podíl na schválené dotaci do 1 %.

„Program rozvoje venkova podporuje jen velké projekty ve výši až 150 milionů korun. To je 5krát víc než v minulosti. Zase něco pro AGROFERT...“

Velké projekty nejsou zvýhodněny, došlo k jejich regulaci. Dříve mohl jeden subjekt (jedno IČ) podat neomezený počet žádostí o dotaci s limitem 30 milionů Kč. Sčítaly se a mnohdy přesáhly 150 milionů Kč. Nyní může jedna společnost (jedno IČ) podat pouze jednu žádost s maximálními náklady 150 milionů Kč. Malé projekty prošly hodnocením všechny, kdežto velkých projektů jen 40 %. Velké projekty zvýhodněny nejsou.
A už vůbec ne AGROFERT.

A jak že to je s těmi zemědělskými dotacemi?

Jednotná zemědělská politika EU vznikla v polovině minulého století.

Šlo o reakci na vyšší nároky v kvalitě i množství zemědělské produkce.

Cílem byla potravinová bezpečnost.
Ta je aktuální i dnes!

Nemůžeme se spoléhat na dovoz potravin. Nikdo nezaručí kvalitu, hygienu ani vlastní dodání.

Bez dotací ani evropské, ani české zemědělství neustojí tlak levné, ale rizikové konkurence.

Dotace získávají zemědělci na plochu (výměra půdy) a na farmu (dle zaměření podniku, historické produkce atp.).

Dotace jsou investicí. Zemědělství plánuje činnosti v delším horizontu a nelze vše měnit z roku na rok.

Pomocí dotací chce EU dosáhnout soběstačného zemědělského trhu s kvalitní produkcí, která vzniká s ohledem na životní prostředí i životní podmínky zvířat.

Jak je to s dotacemi pro české zemědělce?

Minulé vlády před naším vstupem do EU nevyjednaly českým zemědělcům dobré podmínky.

Přímé platby byly po 10 let od vstupu ČR do Unie značně redukovány – čeští zemědělci dostávali jen 25 % toho, co třeba Francouzi.

Platby mohla dorovnávat česká vláda z národního rozpočtu, ale i tak jen velmi omezeně.

Konkurence byla nerovná.

Dodnes je evropské zemědělství postiženo ochranářstvím národních trhů, hlavně v západní Evropě.

Západní státy na rozdíl od ČR masivně subvencují své zemědělce.

V tuzemsku tvoří objem prostředků z EU zhruba 90 % celkové sumy. Jen 10 % je národních.

Tak či tak – evropské i národní dotace jsou zdaněny, čímž se část vrací do státního rozpočtu.

Aby naši zemědělci přežili, zaměřili se na vývoz surovin.

To vedlo ke ztrátě přidané hodnoty: vyvezli jsme suroviny a dovezli hotové výrobky. Řemeslo se málem vytratilo.

AGROFERT proti tomu bojuje principem „z pole až na vidličku“. Co v ČR vypěstujeme, to tu zpracujeme a chceme to tu také prodat. Čerstvé a kvalitní!

A jak je na tom se zemědělskými dotacemi AGROFERT?

V 90. letech minulého století v zemědělství chyběl kapitál, ke všemu banky zemědělcům nechtěly poskytovat úvěry.

AGROFERT bývá očeřňován pomocí zkratkovitých prohlášení. Ale!

- AGROFERT v posledních 7 letech výrazně rozšířil portfolio rostlinné i živočišné výroby.
- Cílem je podnikat v logických řetězcích.
- Myslíme si, že Česká republika umí dělat kvalitní potraviny a má na to, aby byla nezávislá na dovozech.
- Zemědělství propojujeme se zpracovatelským řemeslem a produkcí finálních výrobků. To je systém „z pole až na vidličku“.
- Naše podnikání chrání české zemědělství a zachovává tuzemskou výrobu potravin.
- Na co vyvážet naše suroviny a dovážet hotové produkty, když Češi umí dělat skvělé výrobky?
- Dáváme práci šikovným lidem. V zemědělských a potravinářských firmách AGROFERTu pracuje na 11 500 lidí². V roce 1993 jsme začínali jen se 4 pracovníky.

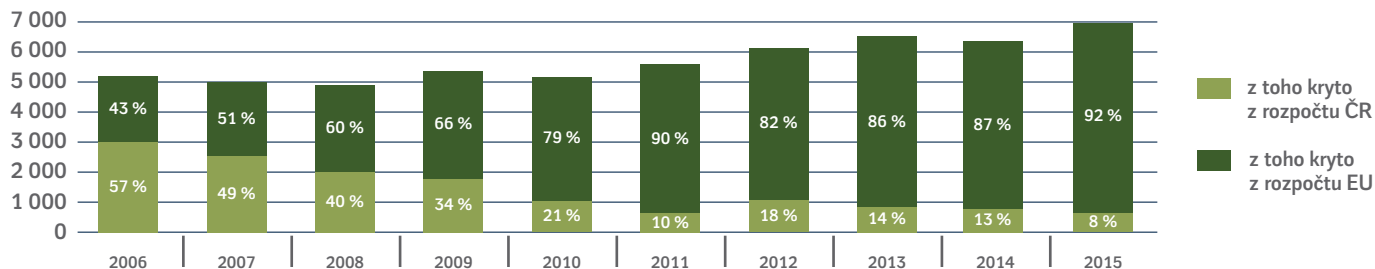
- Kritikům se nelíbí náš úspěch. Radši by viděli Česko závislé na dovozu.
- Hovoří za nás čísla. Tabulka ukazuje dotace pro zemědělské společnosti AGROFERTu. Je logické, že s růstem plochy obdělávané půdy rostou i dotace.
- Většina dotací pro zemědělské společnosti AGROFERTu pochází ze zdrojů EU.
- ČR z unijních rozpočtů stále více získává, než do nich odvádí.
- Pro AGROFERT nejsou dotace mantrou. Pokud by byly dotace plošně zrušeny, společnosti AGROFERTu by na trhu obstály.
- Pracujeme tak, aby naše podnikání bylo plně konkurenceschopné a v souladu s platnými normami.

² Údaj k 31. 12. 2015

Přijaté dotace zemědělských společností koncernu AGROFERT se sídlem v ČR na hektar

Celkové provozní dotace přijaté zemědělskými spol. koncernu AGROFERT se sídlem v ČR	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Provozní dotace pro zem. spol. AGROFERT ¹ (v tis. Kč)	72 285	165 698	255 094	313 381	388 167	437 929	571 329	626 408	657 064	722 316
Obhospodařovaná zemědělská půda (v ha)	13 849	32 967	52 011	57 960	75 003	81 429	92 646	95 579	100 784	102 654
Provozní zem. dotace na hektar AGROFERT ² (v Kč)	5 219	5 026	4 905	5 407	5 175	5 378	6 167	6 554	6 520	7 036
z toho kryto z rozpočtu ČR	2 980	2 443	1 981	1 849	1 099	538	1 132	912	847	538
z toho kryto z rozpočtu EU	2 240	2 583	2 924	3 558	4 076	4 840	5 035	5 641	5 672	6 499

Vývoj provozních dotací na hektar a podíl financování EU × ČR (v Kč/ha)

1) Jedná se o zemědělské provozní dotace přijaté společnostmi zemědělské prvovýroby koncernu AGROFERT se sídlem v ČR s výjimkou specializovaných chovů prasat a drůbeže, které neobhospodařují zemědělskou půdu.

2) Tyto dotace získávají všichni zemědělci v ČR. Někteří zemědělci, hospodařící ve specifických oblastech, získávají výrazně více dotací při hospodaření v LFA a jiných environmentálních režimech, což je příplatek za ochranu půdy a krajiny.

Slovo závěrem

Z toho, co jsme uvedli, je zjevné, že zemědělské dotace jsou na jednu stranu velmi složitým tématem společné evropské politiky, na straně druhé však jde o zásadní nástroj, který umožňuje zemědělcům v České republice i ve zbylých státech Evropské unie držet vysokou úroveň kvality produkce, která by jinak v celosvětové nerovné konkurenci neobstála. Stejně jako jindy v životě si i v případě zemědělských dotací musíme klást otázku, zda chceme i nadále udržovat vlastní zemědělskou výrobu, zda stojíme o udržování české krajiny a o potraviny, které jsou bezpečné, nebo zda se vydáme cestou nejistoty ve formě anonymních zahraničních dovozů ze zemí, které poněkud jinak chápou hygienické standardy a formy zemědělsko-potravinářské produkce jako takové.